

Rytro

AL-PLAST
OKNA DRZWI

Producent stolarki
pcv i aluminium
z 20 letnim doświadczeniem.

AL-PLAST Spółka Jawna W.Pawlik, I.Król, M.Król
33-343 Rytno 502
tel./fax +48 18 446 92 20, +48 18 446 90 66
al-plast@al-plast.com.pl
www.al-plast.com.pl
www.facebook.com/alplast.rytno

W imieniu Samorządu Gminy Rytko pragnę zaprosić do naszej pięknej gminy o każdej porze roku. Gmina jest dla wszystkich gościnnie i przychylna, zarówno dla turystów, wczasowiczów, dzieci kolonijnych jak i potencjalnych inwestorów w branżach turystyki, rzemiosła nieuciążliwego oraz w zagospodarowaniu źródeł mineralnych. Pragnę zaprezentować bogactwo historyczne, przyrodnicze, kulturowe gminy, zaprosić do podziwiania pięknych krajobrazów przez cały rok i wypoczynku w doskonałych warunkach klimatycznych. Atrakcje czekają nie tylko na miłośników narciarstwa ale również górskich wycieczek: pieszych, rowerowych i konnych. Mieszkańcy Gminy Rytko są gościnni i życzliwi, stworzą najlepsze warunki do wypoczynku.

On behalf of the Local Government of Rytko, I would like to invite you to our beautiful commune at any time of the year. The commune is hospitable and accommodating to everyone, be it tourists, campers, children as well as potential investors in the tourism industry, light craft and in the development of mineral springs. I would like to present the historical, natural and cultural abundance of the commune, invite you to admire the beautiful landscapes throughout the year and relax in perfect climatic conditions. Attractions are waiting not only for skiing enthusiasts but also for mountain trips: walking, cycling and horse riding. Residents of the Rytko Commune are hospitable and friendly, they will create the best conditions for your stay.

Gmina Rytro utworzona została 1 stycznia 1995 roku, po odłączeniu się od Gminy Piwniczna. Obszar gminy stanowi 42 km², a zamieszkuje ją ok. 3.800 mieszkańców. W skład gminy wchodzi 5 sołectw - Rytro, Sucha Struga, Rزتو Ryterska, Obłazy Ryterskie, Życzanów z Podmakowicą. Położona jest na trasie głównego szlaku turystycznego Beskidu Sądeckiego w pięknej przełomowej części doliny Popradu. Od zachodu otaczają ją lesiste wzgórza pasma Radziejowej (1.265m n.p.m.), a od wschodu pasmo Jaworzyny z Makowicą (948m n.p.m.). Ponad 70% powierzchni gminy zajmują lasy, które stanowią o wspaniałym, czystym klimacie.

Rytro commune was established on January 1, 1995, after detaching itself from the Piwniczna Commune. The area of the commune is 42 km², and it is inhabited by about 3,800 people. The commune consists of 5 villages - Rytro, Sucha Struga, Rزتو Ryterska, Obłazy Ryterskie, Życzanów and Podmakowica. It is located on the route of the main tourist trail of Beskid Sądecki in the beautiful breakthrough part of the Poprad Valley. To the west, it is surrounded by wooded hills of the Radziejowa range (1,265m above sea level), and from the east is the Jaworzyna and Makowica range (948m above sea level). Over 70% of the area of the commune is occupied by forests, which contribute to a wonderful, clean climate.

Ziemia Ryterska ma kilkuwiekową historię. Przeszłość najstarszej wsi Rytro udokumentowana jest od 1312 roku przywilejem króla Władysława Łokietka przyznającym Klaryskom Starosądeckim prawo pobierania cła na Popradzie. Pierwszy raz z nazwą Rytra (Rytter) spotykamy się w testamencie Piotra Wyźdźgi z 1224 roku, właściciela zamku ryterskiego broniącego granic państwa od strony Węgier, a jednocześnie stanowiącego komorę celną nad drogą lądową i wodną.

W okresie świetności zameczku przez Rytro przejeżdżały liczne orszaki królewskie (Władysław Łokietek, Kazimierz Wielki, Jadwiga). Ruiny zamku przetrwały do dzisiaj stanowiąc jedną z atrakcji gminy dla przejezdnych. Od kilku lat trwają prace archeologiczne oraz konserwatorskie na wzgórzu zamkowym.

The land of Rytro has a several-century history. The past of the oldest village of Rytro has been documented since 1312 by the privilege of King Władysław Łokietek granting Sisters of Ordo Sanctae Clarae the right to collect duties in Poprad. The first time the name Rytro (Rytter) appeared in the will of Piotr Wyźdźga from 1224, the owner of the Rytro castle defending the state borders from Hungary, and at the same time constituting the customs chamber over land and water. During the golden years of the castle, numerous royal retreats (Władysław Łokietek, Kazimierz Wielki, Jadwiga) passed through Rytro. The ruins of the castle have survived to this day constituting one of the attractions of the commune for travelers. Archaeological and conservation works on the castle hill have been under way for several years.

Centrum Rytra leży na wysokości 339m n.p.m., miejscowość ma szczególnie dobre warunki klimatyczne i cieszy się popularnością jako letnisko i siedziba licznych obozów, wczasów i kolonii. Jest węzłem szlaków turystycznych oraz punktem etapowym dla wędrowców głównym szlakiem beskidzkim z Krynicy do Krościenka. Rytro posiada wspaniałe warunki do długich spacerów i jazdy na rowerze oraz zorganizowanych wycieczek konnych i narciarskich, połączonych z możliwością obserwacji rzadkich gatunków zwierząt i roślin górskich. Piękno ryterskiej przyrody opisała Maria Kownacka w opowieści "Rogaś z Doliny Roztoki", która stanowi do dziś lekturę szkolną. Rytro łączy walory spokojnej gminy, bazy turystyki górskiej i ekskluzywnego miejsca na urlop z dostępem do krytego basenu, SPA w Hotelu "Perła Południa" oraz hotelach: "Ryterski Raj", "Janina" i innych pensjonatach.

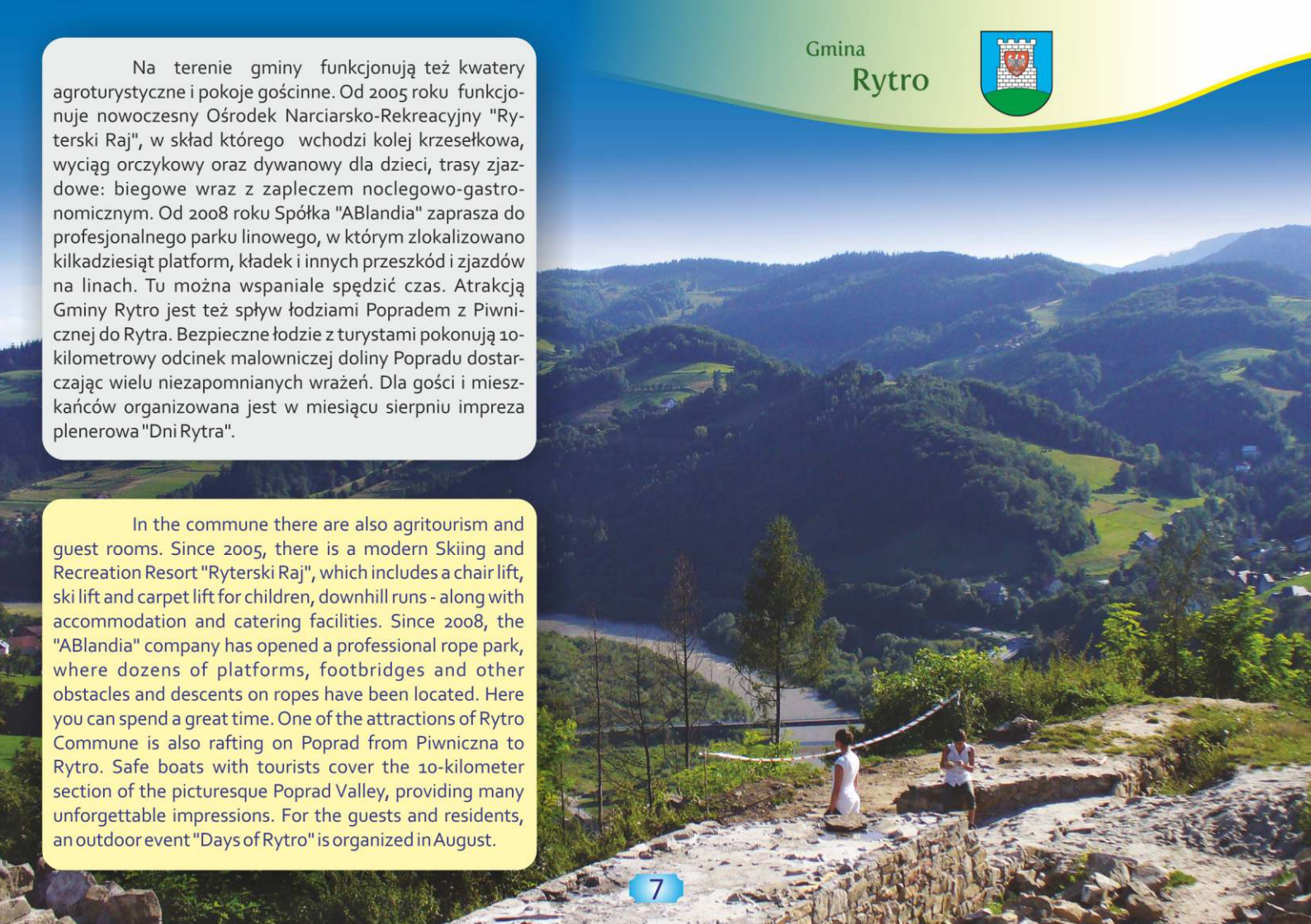
The center of Rytro lies at an altitude of 339 meters above sea level, the town has particularly good climatic conditions and is popular as a summer resort and the seat of numerous camps, holiday and colonies. It is a junction of tourist routes and a stage point for hiking along the main Beskid route from Krynica to Krościenko. Rytro has great conditions for long walks and cycling, as well as organized horse and ski trips, combined with the possibility of observing rare species of animals and mountain plants. The beauty of local nature was described by Maria Kownacka in the story "Rogaś z Doliny Roztoki", which is still a school reading. Rytro combines the values of a peaceful commune, a mountain tourism base and an exclusive holiday destination with access to an indoor swimming pool, SPA at the "Perła Południa" Hotel and hotels: "Ryterski Raj", "Janina" and other guesthouses.

Na terenie gminy funkcjonują też kwatery agroturystyczne i pokoje gościnne. Od 2005 roku funkcjonuje nowoczesny Ośrodek Narciarsko-Rekreacyjny "Ryterski Raj", w skład którego wchodzi kolej krzesłkowa, wyciąg orczykowy oraz dywanowy dla dzieci, trasy zjazdowe: biegowe wraz z zapleczem noclegowo-gastro-nomicznym. Od 2008 roku Spółka "ABlandia" zaprasza do profesjonalnego parku linowego, w którym zlokalizowano kilkadziesiąt platform, kładek i innych przeszkód i zjazdów na linach. Tu można wspaniale spędzić czas. Atrakcją Gminy Rytro jest też spływ łodziami Popradem z Piwnicznej do Rytra. Bezpieczne łodzie z turystami pokonują 10-kilometrowy odcinek malowniczej doliny Popradu dostarczając wielu niezapomnianych wrażeń. Dla gości i mieszkańców organizowana jest w miesiącu sierpniu impreza plenerowa "Dni Rytra".

In the commune there are also agritourism and guest rooms. Since 2005, there is a modern Skiing and Recreation Resort "Ryterski Raj", which includes a chair lift, ski lift and carpet lift for children, downhill runs - along with accommodation and catering facilities. Since 2008, the "ABlandia" company has opened a professional rope park, where dozens of platforms, footbridges and other obstacles and descents on ropes have been located. Here you can spend a great time. One of the attractions of Rytro Commune is also rafting on Poprad from Piwniczna to Rytro. Safe boats with tourists cover the 10-kilometer section of the picturesque Poprad Valley, providing many unforgettable impressions. For the guests and residents, an outdoor event "Days of Rytro" is organized in August.

Gmina leży w dolinie Popradzkiego Parku Krajobrazowego. Krótkie spacerunki Dolinami Małej i Wielkiej Rostki pozwalają bez trudu zauważyć wiele ciekawych i rzadkich przedstawicieli miejscowej flory i fauny. U źródeł "Roztoczanki" założono w 1924r. rezerwat "Baniska" gdzie ochronie podlega drzewostan złożony z buka, jodły, świerka i jawora. Z występujących tu zwierząt ochronie podlegają rysie. Zimą często można spotkać dziką, na łąkach pod lasami sarny i zajęce. W czystych wodach "Roztoczanki" żyją pstrągi potokowe. Poniżej rezerwatu wybudowano ujęcie wody zaopatrujące w wodę pitną mieszkańców gminy.

The commune is located in the valley of the Poprad Landscape Park. Short walks through the valleys of Mała and Wielka Rostka allow you to easily notice many interesting and rare representatives of the local flora and fauna. At the source of "Roztoczanka" the "Baniska" reserve was founded in 1924 where the stands of beech, fir, spruce and sycamore trees are protected. The animals present here include protected species of lynx. In winter, you can often meet a wild boar here, and in the meadows under the forests there are deers and hares. In the clean waters of Roztoczanka there are river trouts. Below the reserve, a water intake has been built that supplies the inhabitants of the commune with drinking water.

The Roztoki Valley is the last valley of the Beskid Sądecki, which was bypassed by the regulation of the riverbeds and thanks to that the areas of marshy meadows and marshes have been preserved here. They became a habitat of several dozen amphibian species (newt, salamander, frog). In spring, there are around 5 varieties of orchid in this area. On the sunny slopes you can meet several species of reptiles (lizards, corals, grass snakes). The occurrence of these rare specimens of amphibians and reptiles became the reason for the Local Government of Rytko establishing close cooperation with the Greenworks Association, which resulted in the creation of the Communal Ecological Park. Clean air, unpolluted, sometimes virgin nature favors the development of beekeeping. In the commune there are about 250 bee stumps, and beekeepers have the best honey products - the specialty is honeydew, bee products and an increasingly popular honey vodka made according to a guarded recipe.

Dolina Roztoki jest ostatnią doliną Beskidu Sądeckiego, którą ominęły regulacje koryt i dzięki temu zachowały się tutaj obszary podmokłych łąk i bagnisk. Stały się one siedliskiem kilkunastu gatunków płazów (traszka, salamandra, żaba). Wiosną na tym terenie można zauważyć około 5 odmian storczyka. Na nasłonecznionych zboczach można spotkać kilka gatunków gadów (jaszczurki, padalce, zaskrońce). Występowanie tych rzadkich okazów płazów i gadów stało się przyczyną nawiązania przez Samorząd Gminy Rytko ścisłej współpracy ze Stowarzyszeniem Greenworks, czego efektem było utworzenie Gminnego Parku Ekologicznego. Czyste powietrze, nieskażona, miejscami dziewicza przyroda sprzyja rozwojowi pszczelarstwa. Na terenie gminy znajduje się około 250 pni pszczelich, a pszczelarze dysponują najlepszymi produktami miodowymi - specjałem jest miód spadziowy, produkty pszczele i coraz bardziej popularna miodówka ryterska sporządzona według strzeżonej receptury.

Samorząd Gminy Rytko troszczy się o ochronę naturalnego środowiska, realizując wiele inwestycji. Nowoczesna oczyszczalnia ścieków obsługuje większość mieszkańców. Rozwiązana jest gospodarka odpadów, w kranach płynie znakomita woda. Za te działania gmina została laureatem ogólnopolskiego konkursu "Gmina Przyjazna Przyrodzie". Jest doceniana i wyróżniana w wielu plebiscytach i rankingach. Gmina Rytko współpracuje z wieloma samorządami w kraju i za granicą, oficjalne umowy partnerskie podpisano z Gminą Puck, Gminą Kłodzko, Gminą Menconico (Włochy), Gminą Zavattarello (Włochy), Miastem Podoliniec (Słowacja) i Gminą Vyzne Ružbachy (Słowacja). Po wejściu Polski do Unii Europejskiej otworzyły się przed gminą możliwości współfinansowania inwestycji gminnych z programów unijnych. Dzięki temu oddano do użytku nowoczesną, pełnowymiarową halę widowiskowo-sportową w Rytku, wybudowano kolejne odcinki kanalizacji sanitarnej oraz zrealizowano wiele innych projektów. Zaręczam, że kto raz przyjedzie do Rytku, wraca tu zauroczony ponownie.

*Władysław Wnętrzak
Wójt Gminy Rytko*

The Rytró Municipality local government cares for the protection of the natural environment, carrying out many investments. A modern sewage treatment plant serves the majority of residents. Waste management is being solved, pure water flows in the taps. For these activities, the commune has been the winner of the national competition "Nature Friendly Commune". We are appreciated and honored in many plebiscites and rankings. Rytró commune cooperates with many local governments in the country and abroad, official partnership agreements were signed with the Puck commune, Kłodzko commune, Menconico commune (Italy), Zavattarello commune (Italy), Podolínec town (Slovakia) and the Vyžné Ružbachy commune (Slovakia). After Poland's accession to the European Union, the municipality was able to co-finance communal investments from EU programs. As a result, a modern, full-size sports and entertainment hall was opened in Rytró, further sections of the sanitary sewage system were built and many other projects were completed. I assure you that once you come to Rytró you will come back here again.

Władysław Wnętrzak
Mayor of Rytró

W roku 2011 z inicjatywy dyrektor Szkoły Podstawowej im. Stefana Pawlika w Rytrze Pani Wiesławy Pawlik powstał zespół regionalny "Rytrzoki".

Zespół działa przy Szkole Podstawowej im. Stefana Pawlika, gra, śpiewa i tańczy kultywując tradycje górali nadpopradzkich Beskidu Sądeckiego. Od początku istnienia zespół prowadzi: Pani Czesława Ryżak, Pani Renata Dudczak i Pan Piotr Kulig z kapelą.

In 2011, at the initiative of the headmaster of the Primary School of Stefan Pawlik in Rytró, Wiesława Pawlik, the regional band "Rytrzoki" was created. The band operates at the Primary School of Stefan Pawlik. They play, sing and dance, cultivating the traditions of the highlanders of Beskid Sądecki. From the very beginning the band has been run by: Czesława Ryżak, Renata Dudczak and Piotr Kulig with the band.

URZĘDY I INSTYTUCJE

Urząd Gminy - Rytro 265

tel. 18 446 90 40, 18 446 90 51, fax 18 448 64 67

www.rytro.pl e-mail: gmina@rytro.pl

Wójt - tel. 18 448 64 53, e-mail: wojt@rytro.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

tel. 18 448 64 64, e-mail: gops@rytro.pl

Parafia p.w. Świętego Józefa Robotnika, Rytro 271

tel. 18 446 90 86, e-mail: rytro@diecezja.tarnow.pl

Spółka Wodna, Rytro 146, tel. 18 446 95 95

e-mail: biuro@wk-rytro.pl

Biblioteka Publiczna w Rytrze, Rytro 265, tel. 18 448 64 59

Szkoła Podstawowa im. Stefana Pawlika, Rytro 8, tel. 18 446 90 05

Gminne Przedszkole, Rytro 8, tel. 18 446 90 09

Integracyjne Przedszkole "Bajeczny Ogródek"

Sucha Struga 211, tel. 18 266 58 24

NZO "Telmed" Rytro, Rytro 541, tel. 18 446 90 02

Apteka Prywatna mgr Jolanta Kijowska-Cieśla, Rytro 265

tel. 18 448 64 65

Apteka Ryterska EW-KO Ewa Buchalska-Konior, Rytro 541

tel. 18 447 24 23

POLICJA 997, Komisariat Policji Piwniczna, ul. Nadbrzeżna 29

tel. 18 446 40 77

STRAŻ POŻARNA 998, OSP Rytro, tel. 18 446 91 22

Urząd Pocztowy filia w Rytrze, Rytro 541, tel. 18 446 90 49

Bank Spółdzielczy w Piwnicznej filia w Rytrze, Rytro 146

tel. 18 446 96 34

Bank Spółdzielczy w Łącku filia w Rytrze, Rytro 502, tel. 18 446 90 50

Folder został przygotowany we współpracy z Gminą Rytko
tekst: UG Rytko
Fotografie: arch. Urzędu Gminy
Skład i druk: PCP - Kraków **WYDANIE I luty 2018 r.**

Wydawca: Polskie Centrum Promocji
ul. Nowohucka 44, 31-580 Kraków
tel. 12 648 15 24
www.pcp.org.pl pcp@adres.pl
www.facebook.com/wydawnictwo.pcp

GOSPODARSTWO PASIECZNE Rytko 320
tel. 604419653
„JODŁOWA DOLINA” 18 446 90 45
Miody i produkty pszczele z lasów i łak Beskidu Sądeckiego
jodlowadolina320@wp.pl
www.jodlowa-dolina.pl

UBEZPIECZENIA
PARTNER **MS**
ubezpieczenia.rytko@onet.pl

- komunikacyjne
- domów i mieszkań
- rolne, - turystyczne
- dla firm, - na życie

Rytko 109 (budynek dworca PKP) tel. 693 443 042

MAGAZYN TOWARÓW MASOWYCH

Rytko 522, 33-343 Rytko
pn - pt 8:00 - 17:00
sob. 8:00 - 14:00

SKLEP "BESKID"
pn - pt 8:00 - 17:00
sob. 8:00 - 17:00

www.mtmrytko.pl

MATERIAŁY BUDOWLANE
ARTYKUŁY MALARSKIE
NARZĘDZIA
ELEKTRONARZĘDZIA
ARTYKUŁY OGRODNICZE
OPAŁ
ARTYKUŁY WOD. KAN.
CHEMIA BUDOWLANA
STAL ZBROJENIOWA

SFOTOGRAFUJEMY I SFILMUJEMY co tylko chcesz!

- filmy i zdjęcia z wesel
- reklamowe
- reportaże
- uroczystości
- dokument
- moda

KREATYWNE ROZWIĄZANIA NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI

INTRODUCTION
STUDIO FILMOWE

EYE
STUDIO FOTOGRAFICZNE

tel. 508 349 248
729 111 004
www.introeye.com

Twoje codzienne okazje...

Rytko 491

Minimarket, Galeria alkoholi & tabakiera

Górska Oaza

Komfortowe pokoje
z widokiem na góry!
Atrakcyjne ceny!

Rytko 321

tel. 508 349 248

ŁACKI BANK
SPÓŁDZIELCZY

rok założenia 1900

www.bslacko.pl
kontakt@bslacko.pl

Rytko 502

PROMOCJA NA

WYGODNY

Kredyt
Mieszkaniowy

- atrakcyjne warunki kredytowania
- kredyt do 80% wart. nieruchomości
- oprocentowanie WIBOR 6M + marża 1,99 p.p., - prowizja 0%
- okres kredytowania do 25 lat

tel.
18 446 90 50

www.wisla.pl

„Basia”

Rytko, Sucha Struga 133
tel.: 18 446 94 79
508 118 190

Genowefa Pilch-Lichoń
gienia7@o2.pl

Pokoje z łazienkami,
wyżywienie, wi-fi, altana.

Wygodnie,
swojsko
i tanio.

facebook.com/Pokoje-Gościnne-Basia

OLMA OIL

Stacja paliw OLMA OIL

Rytko 541, tel. 694 412 256

Hurtowa sprzedaż paliw

ekoterm *plus* tel. 694 412 408

EKOTERM PLUS - autoryzowany dystrybutor oleju napędowego grzewczego

www.olma.com.pl stacjarytko@olma.com.pl

HOTEL ★★★

PERŁA POŁUDNIA

przyjemnie uzależnia!

www.perlapoludnia.pl

Rolbud Instal

WOD-KAN • CO • GAZ • HURT • DETAL

www.rolbudinstal.pl

KOTŁY C.O. **5 KLASA**, KOTŁY GAZOWE, PANELE FOTOWOLTAICZNE,
KOLEKTORY SŁONECZNE, PODGRZEWACZE, POMPY CIEPŁA, POMPY GŁĘBINOWE,
HYDROFORY, STACJE UZDATNIANIA WODY, GRZEJNIKI ALUMINIOWE, STALOWE I ŁAZIENKOWE,
ARMATURA SANITARNA.

wg normy
EN 303-5:2012

Piwniczna -Zdrój, ul. Węgierska 16A, tel. 18 446 54 07, kom. 519 623 720

Nadleśnictwo Piwniczna

ul. Zagrody 32 , 33-350 Piwniczna-Zdrój, tel. 18 446-52-76

piwniczna@krakow.lasy.gov.pl

Nadleśnictwo Piwniczna zarządza w imieniu Skarbu Państwa lasami państwowymi na powierzchni 13,3 tys. ha położonymi w Beskidzie Sądeckim, w Dolinie Popradu, obejmując tereny pięciu gmin: Stary Sącz, Rytro, Piwniczna Zdrój, Muszyna Zdrój i Krynica Zdrój. Tereny Nadleśnictwa Piwniczna odznaczają się bardzo wysokimi walorami przyrodniczo - krajobrazowymi. Obejmują swym zasięgiem najpiękniejsze fragmenty polskich Beskidów. Dwa potężne pasma górskie (Jaworzyna Krynicka i Radziejowa) przedzielone są tutaj malowniczą i dziką doliną Popradu. Krajobraz cechuje się wybitnie górskim charakterem, o spadzistych i stromych zboczach, pociętych potokami, pomiędzy którymi zachowały się fragmenty pierwotnych lasów, stanowiących dawną Puszcze Karpacką. Zbocza tych gór porastają bogate gatunkowo i zróżnicowane wiekowo naturalne lasy bukowo – jodłowe. W domieszcze występują także świerki, jesiony, jawory, wiązy, i lipy.

Występują tutaj rzadkie i zagrożone gatunki związane ze środowiskiem starych, puszczańskich lasów, takich jak niektóre porosty, fauna chrząszczy związanych z rozkładającym się drewnem czy grzyby wielkoowocnikowe. Stałe bytują wszystkie duże drapieżniki (niedźwiedź, wilk i ryś) typowe dla lasów środkowej Europy. Awifauna natomiast reprezentują takie rzadkie gatunki ptaków jak: orzeł przedni, orlik krzykliwy, bocian czarny czy głuszec.

Nadleśnictwo prowadzi gospodarkę leśną w sposób zbliżony do naturalnych procesów przyrodniczych, dbając o wszystkie funkcje lasu, szczególnie te najlepiej służące społeczeństwu.

Oferujemy bardzo atrakcyjne polowania, szczególnie na króla tutejszej puszczy - jelenia karpackiego.

Przez cały rok można zakupić drewno bukowe, najlepsze do opalania kominków. Wielką wagę Nadleśnictwo przywiązuje do edukacji leśnej, zwłaszcza młodzieży i dzieci. W wyremontowanej, zabytkowej XIX-wiecznej leśniczówce w Roztoce Małej koło Rytra, Nadleśnictwo Piwniczna otworzyło Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej. W sąsiedztwie budynku znajduje się miejsce na ognisko i spotkania na świeżym powietrzu, wiata edukacyjna i parking oraz leśna ścieżka edukacyjna dla „zielonej szkoły”. Posiadamy również kilka ścieżek przyrodniczo - edukacyjnych oraz punkt edukacyjno-wypoczynkowy w Łomnicy.

Zapraszamy na spotkanie z przyrodą w Beskidzie Sądeckim.

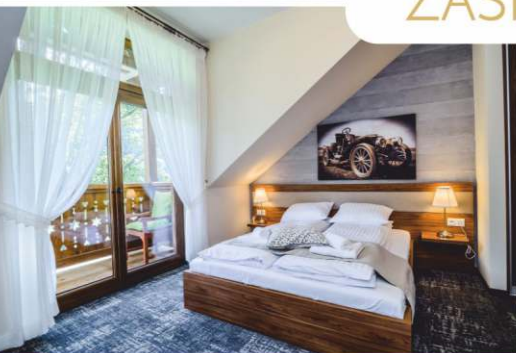

WILLA
POPRAĐ

RESTAURACJA POKOJE

ZASMAKUJ W UROKACH ŻYCIA

RYTRO 306, tel. 18 440 02 11, www.willapoprad.pl, fb: Willa Poprad